Prima instanţă: Judecătoria Orhei sediul central (jud. C. Troianovschi)
Dosarul nr.2a-973/2024 (2-23143128-03-2a-21082024)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil și de contencios administrativ
DECIZIE

2 aprilie 2025 **mun. Bălți**

Instanța compusă din:
Președintele completului, judecător **Elena Grumeza**
Judecătorii: **Natalia Costaș, Ivan Parii**

examinând în procedura cererilor scrisă a cererilor cu valoare redusă apelul declarat de Midrigan Ion,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Agenția Teritorială Centru a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Midrigan Ion privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității,

împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei sediul central din 08 decembrie 2023,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La 09 octombrie 2023 Agenția Teritorială Centru a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Midrigan Ion privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a invocat că potrivit informației plasate pe site-ul oficial al Serviciului Fiscal de Stat www.servicii.fiscale.md și potrivit Registrului Fondatorilor de GȚ înregistrate la Primăria satului Mălăiești r-ul Orhei, Midrigan Ion deține calitatea de fondator al GȚ ”Midrigan I.V. S.Malaiești” și conform Legii cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593 din 26.12.2002, se atribuie la categoria persoanelor, care sunt obligate să se asigure în mod individual.

Conform art.22 alin.1 a Legii nr.1593 din 26.12.02, persoanele fizice incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa 2 v-or achita integral o primă de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă până la data de 31 martie a anului de gestiune.

Potrivit art.5 al Legii nr.1593 din 26.12.02, mărimea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală se calculează de către Ministerul Sănătăţii, conform prevederilor art.17 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, şi se aprobă anual prin Legea fondurilor obligatorii de asistenţă medicală.

Respectiv, prin Legea Fondurilor Asigurărilor Obligatorii de Asistenţă Medicală pentru anul 2023 nr.358 din 22.12.2022 art.4 alin.2 s-a stabilit prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă în mărime de 12 636 lei, care urma să fie achitată până la data de 31 martie a anului de gestiune.

De asemenea, potrivit art.30 a Legii nr.1593 din 26.12.2002, neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală atrage după sine calcularea unei majorări de întârziere în proporţie de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

Reieşind din prevederile art.17 alin.1^1 al Legii nr.1593 din 26.12.02, evidenţa corectitudinii virării în termen la contul Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă şi aplicarea penalităţilor şi sancţiunilor contravenţionale conform prevederilor Codului contravenţional al Republicii Moldova se efectuează de către agenţiile teritoriale ale Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină.

Depistând neonorarea obligaţiunilor de către pârâtă, potrivit lit.h) art.166 Cod de procedură civilă, la 29.05.2023 Agenţia a remis în adresa acesteia notificarea nr.06-70-703 cu scrisoare recomandată cu aviz de recepţie întru soluţionarea cazului de neachitare în termen a primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pe cale amiabilă si perfectării documentelor în vederea respectării legislaţiei din domeniul asigurării obligatorii de asistenţă medicală. Notificarea a fost recepționată, însă la data stabilită pârâtul nu s-a prezentat, fapt ce a servit temei de adresare în instanţa de judecată.

Conform datelor din SIA AOAM, sistem înregistrat cu nr. înregistrare 0000074-001 din data de 20.01.2013 în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al RM, pe parcursul anilor 2021-2023, Midrigan Ion, fondator al GȚ ”Midrigan I.V. S. Malaiești” nu și-a onorat obligația prevăzută de legislație de a achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în termenul stabilit, înregistrînd datorii pentru anii 2021 - 2023 în sumă de 25 240,64 lei, compusă din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 20 748 lei și a penalității aferente în mărime de 4 492,64 lei și anume:

- pentru anul 2021 datoria constituie 5171,40 lei, ce rezultă din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 4056 lei și penalitatea aferentă în mărime de 1115,40 lei (4056 x 0,1%=4056 lei; perioada 01.04.2021-31.12.2021= 275 zile x 4056 lei/zi = 1115,40 lei);

- pentru anul 2022 datoria constituie 5171,40 lei, ce rezultă din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 4056 lei și penalitatea aferentă în mărime de 1115,40 lei (4056 x 0,1%=4056 lei; perioada 01.04.2022-31.12.2022=275 zile x 4056 lei/zi = 1115,40 lei);
- pentru anul 2023 datoria constituie 14 897,84 lei, ce rezultă din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 12636 lei și penalitatea aferentă în mărime de 2261,84 lei (12636 x 0,1%=12636 lei; perioada 01.04.2023-26.09.2023=179 zile x 12636 lei/zi = 2261,84 lei).

În drept, cererea de chemare în judecată se întemeiază pe dispozițiile art.art.38 alin.1); 57 alin.1); 85 lit.o); 166-167, 276^2-276^4 Cod de Procedură Civilă; art.22 alin.1) pct.1 lit.b) din anexa nr.2 la Legea nr.1593 din 26.12.2002, alin.2) art.4 din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2023, HG nr.156 din 11.02.2002, HG nr.1246 din 19.12.2018.

Solicită Agenția Teritorială Centru a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină încasarea de la Midrigan Ion a datoriei pentru perioada anilor 2021, 2022 și 2023 în mărime de 25240,64 lei, compusă din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 20748 lei și penalitatea aferentă în sumă de 4492,64 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul central din 10 octombrie 2023 cererea de chemare în judecată s-a acceptat spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei sediul central din 08 decembrie 2023 acțiunea civilă s-a admis. S-a încasat de la Midrigan Ion în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină suma de 20 748,00 lei cu titlu de primă de asigurare obligatorie de asistență medicală și penalitatea în mărime de 4492,64 lei. S-a încasat de la Midrigan Ion taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 757,21 lei.

Solicitarea apelantului:

La 21 decembrie 2023 Midrigan Ion a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei sediul central din 08 decembrie 2023, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie respinsă.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului s-a invocat că hotărîrea urmează a fi casată cu respingerea pretențiilor înaintate de CNAM. Consideră că instanța de fond la emiterea hotărârii nu a elucidat şi constatat pe deplin circumstanțele, care au o importantă pentru soluționarea cauzei în fond, fiind aplicate greşit normele de drept material şi cele de drept procedural, interpretând eronat; prima instanță a examinat cauza unilateral, neobiectiv, a dat o

apreciere greşită probelor administrate în şedința de judecată şi a emis în rezultat o hotărâre pasibilă de a fi casată, care încalcă drepturile apelantului.

Menționează apelantul că este angajat al Armatei Naționale, fapt confirmat prin contractul de îndeplinire a serviciului militar din 03.08.2018 și ulterior contractul din 31.07.2023, având statut de militar.

Susține că urmare a interpretării eronate a cadrului legal și anume a Legii cu privire la statutul militarilor, instanța de fond a emis o hotărâre ilegală. Or, în motivarea poziției instanța de fond a concluzionat faptul că apelantul are calitate de militar și poate beneficia de asistență medicală în unitățile și instituțiile medicale militare nu îl scutesc de obligația impusă de lege de a achita individual prima de asigurare medicală obligatori fixă, ce revine din calitatea acestuia de fondator al GȚ.

Invocă apelantul că, potrivit prevederilor Legii cu privire la statutul militarilor, militarii sunt asigurați medical prin intermediul statului și nu au obligația de achitare a primei de asigurare obligatorie în medicină. Astfel, instanța de fond a interpretat eronat normele legale, constatând că militarii pot beneficia de asistență medicală gratuită în unitățile și instituțiile medicale militare.

În referința la apel intimatul CNAM a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii contestate. A relatat că dreptul militarilor de a beneficia de asistență medicală gratuită în instituțiile medico-militare nu este echivalent asigurării medicale gratuite de stat. Însă, faptul că apelantul Midrigan Ion în calitate de militar dispune de dreptul de a fi asistat medical gratuit în instituțiile medico-militare și nu achită primele de asigurare în funcție de contribuție procentuală din salariu în Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală nu îl scutește de obligația de a achita prima de asigurare în mod individual în sumă fixă, în calitate de fondator al GȚ ”Midrigan I.V. S.Malaiești”.

Susține că CNAM la compartimentul achitării primelor de asigurare în sumă fixă nu urmărește activitatea entității, în cazul dat GȚ ”Midrigan I.V. S.Malaiești”, ci persoana fizică fondator al întreprinderii individuale, ci/sau cetățean al Republicii Moldova cu domiciliul în Republica Moldova.

Acte de procedură:

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2024 s-a dispus transmiterea cauzei civile pentru examinare după competență Curții de Apel Bălți.

Aprecierea instanţei de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul consideră necesar de a respinge apelul, din considerentele ce urmează.

Articolul 276^2 alin.1 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la

data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobînzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.936 din 28.12.2022 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023, s-a aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023, în mărime de 11700 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislaţie.

Cuantumul datoriei de bază fără penalități, solicitat în acțiunea civilă, constituie 20748 lei, respectiv, acțiunea civilă corect s-a examinat în procedura cererilor cu valoare redusă.

Potrivit art.276^4 alin.4 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod.

În conformitate cu art.362 alin.1 Cod procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de apel reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 08 decembrie 2023 /f.d.40/, iar apelul a fost declarat la 21 decembrie 2023 /f.d.44/, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Cod procedură civilă.

Potrivit art.376 alin.1^1 Cod procedură civilă, apelul împotriva hotărîrilor emise de instanţa de insolvabilitate, precum şi împotriva hotărârilor emise în cazul cererilor cu valoare redusă se examinează, în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, în condiţiile examinării cauzelor în primă instanţă.

Potrivit art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărîrea primei instanţe.

Actele cauzei certifică faptul că potrivit Registrului Fondatorilor Gospodăriilor Țărănești a Primăriei comunei Mălăiești și informației despre contribuabil de la Serviciul Fiscal de Stat Midrigan Ion este fondator al GȚ ”Midrigan I.V. S. Malaiești” /f.d.9-14/.

Conform extrasului privind statutul de asigurat în cadrul asigurării obligatorii cu asistență medicală Midrigan Ion, este înregistrată cu statut „neasigurat” /f.d.12 /.

La 27.06.2023 Agenția Teritorială Centru a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a expediat lui Midrigan Ion notificarea nr.02-01-04/1870 din 27.06.2023 cu solicitarea prezentării la reprezentantul AT Centru a CNAM până la data de 07.08.2023 pentru perfectarea procedurii legale de achitare a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2021-2023 în mărime de 16692 lei, reieșind din calitatea de fondator al întreprinderii individuale; în caz că plata a fost efectuată, urmează să fie prezentată dovada plății. Concomitent, a fost informată că dacă nu se va prezenta la data stabilită, prima neachitată și penalitatea aferentă în mărime de 0,1% din suma primei

neachitate pentru fiecare zi de întârziere va fi încasată prin intermediul instanței de judecată. Notificarea a fost recepționată la domiciliul apelantului contra semnătură la 11.07.2023 /f.d.7,8/.

Dat fiind că în termenul acordat Midrigan Ion nu s-a prezentat la AT Centru a CNAM și nici nu a prezentat dovada de achitare a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, la 09 octombrie 2023 Agenția Teritorială Centru a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Midrigan Ion, solicitând încasarea de la Midrigan Ion a datoriei pentru perioada anilor 2021, 2022 și 2023 în mărime de 25240,64 lei, compusă din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 20748 lei și penalitatea aferentă în sumă de 4492,64 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul central din 10 octombrie 2023 cererea de chemare în judecată s-a acceptat spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei sediul central din 08 decembrie 2023 acțiunea civilă s-a admis. S-a încasat de la Midrigan Ion în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină suma de 20 748 lei cu titlu de primă de asigurare obligatorie de asistență medicală și penalitatea în mărime de 4 492,64 lei. S-a încasat de la Midrigan Ion taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 757,21 lei.

În argumentarea soluției instanța de prim nivel a concluzionat că pârâtul Midrigan Ion deține calitatea de fondator al gospodăriei țărănești GȚ ”Midrigan I.V.S.Mălăiești”, dânsul este obligat la achitarea în mod individual a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă. Or, faptul că dânsul are calitatea de militar și poate beneficia de asistenţă medicală în unităţile şi instituţiile medico-militare nu îl scutește de obligația impusă de lege de a achita individual prima de asigurare medicală obligatorie în sumă fixă, ce revine din calitatea acestuia de fondator al GȚ ”Midrigan I.V.S.Mălăiești”.

La 21 decembrie 2023 Midrigan Ion a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei sediul central din 08 decembrie 2023, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie respinsă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2024 s-a dispus transmiterea cauzei civile pentru examinare după competență Curții de Apel Bălți.

Colegiul civil consideră întemeiată soluția primei instanțe privind admiterea acțiunii din considerentele ce urmează.

Conform art.121, 122 alin.1 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului. Circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate

prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.1,2 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Iar alin.6 din art.373 Cod de procedură civilă statuiază că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

În conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Articolul 9 alin.1 Cod civil prevede că drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

Potrivit art.10 Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

În conformitate cu dispozițiile art.15 alin.1 Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În speță, obiectul juridic litigios constituie încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente.

Potrivit art.1 alin.1 a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr.1585 din 27.02.1998, asigurarea obligatorie de asistenţă medicală reprezintă un sistem autonom garantat de stat de protecţie financiară a populaţiei în domeniul ocrotirii sănătăţii prin constituirea, pe principii de solidaritate, din contul primelor de asigurare, a unor fonduri băneşti destinate pentru acoperirea cheltuielilor de tratare a stărilor condiţionate de survenirea evenimentelor asigurate (maladie sau afecţiune). Sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală oferă cetăţenilor Republicii Moldova posibilităţi egale în obţinerea asistenţei medicale oportune şi calitative.

Potrivit art.3 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr.1593 din 26.12.2002, următoarele noțiuni semnifică:

plătitor al primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală – asigurat, care are obligativitatea de a achita primele de asigurare în modul stabilit de prezenta lege;

primă de asigurare obligatorie de asistenţă medicală – sumă fixă sau contribuţie procentuală la salariu şi la alte recompense, pe care asiguratul este obligat să o plătească asigurătorului pentru preluarea riscului persoanei asigurate conform legislaţiei.

Articolul 17 alin.1, 7 a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr.1585 din 27.02.1998 prevede că prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală reprezintă o sumă fixă sau o contribuţie procentuală la salariu şi la alte recompense, pe care asiguratul este obligat să o plătească asigurătorului pentru preluarea riscului asigurat al persoanei, conform prevederilor legislaţiei. Mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare se stabilesc prin lege.

Conform art.4 alin.1,2 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr.1593 din 26.12.2002, categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în formă de contribuţie procentuală la salariu şi la alte recompense se stabilesc în anexa nr.1. Categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, se stabilesc în anexa nr.2.

Conform art.6^1 a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr.1585 din 27.02.1998, evidenţa persoanelor fizice în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală se ţine de către Compania Naţională de Asigurări în Medicină. Fiecărei persoane fizice i se atribuie un număr de asigurare obligatorie de asistenţă medicală. Statutul persoanei fizice asigurate în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală se confirmă prin interogarea electronică a sistemului informaţional al Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină, utilizînd numărul de identificare de stat

sau numărul de asigurare obligatorie de asistenţă medicală. Modalitatea de evidenţă a persoanelor fizice în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală se elaborează de către asigurător şi se aprobă de către Guvern.

Articolul 16 alin.1 a Legii nr.1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală prevede că categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.2 achită primele de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în mod individual.

Potrivit pct.1 lit.b) din anexa nr.2 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr.1593 din 26.12.2002, din categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, fac parte persoanele fizice neangajate, cu domiciliul în Republica Moldova, care se includ în una din următoarele categorii: fondatorii de întreprinderi individuale.

Articolul 14 alin.1,2 din Legea cu privire la antreprenoriat şi întreprinderi nr.845 din 03.01.1992 statuiază că întreprindere individuală este întreprinderea care aparţine cetăţeanului, cu drept de proprietate privată, sau membrilor familiei acestuia, cu drept de proprietate comună. Patrimoniul întreprinderii individuale se formează pe baza bunurilor cetăţeanului (familiei) şi altor surse care nu sînt interzise de legislaţie. În agricultură există un singur tip de întreprindere individuală – gospodăria ţărănească (de fermier). Întreprinderea individuală se echivalează cu întreprinzătorul individual. Întreprinderea individuală nu este persoană juridică şi se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică întreprinzător individual.

Totodată, conform art.2 alin. (1) din Legea nr. 1353 din 03.11.2000 privind gospodăriile ţărăneşti (de fermier), gospodăria ţărănească este o întreprindere individuală, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor şi asupra altor bunuri, pe munca personală a membrilor unei familii (membri ai gospodăriei ţărăneşti), avînd ca scop obţinerea de produse agricole, prelucrarea lor primară, comercializarea cu preponderenţă a propriei producţii agricole.

Iar potrivit art.3 alin. (1) din Legea nr. 1353 din 03 noiembrie 2000, gospodăria ţărănească are statutul juridic de persoană fizică.

Astfel, art.22 alin.1 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr.1593 din 26.12.2002, persoanele fizice incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.2 vor achita integral o primă de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă în termen de pînă la data de 31 martie a anului de gestiune.

Conform art.14 alin. (1) din Legea nr.1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, pentru neplata, în termenul stabilit de legislaţie, a

primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, asiguratul plăteşte o penalitate, calculată în conformitate cu legislaţia, pentru perioada care începe după scadenţa primei de asigurare şi se încheie în ziua plăţii efective a acesteia.

Potrivit art. 30 din Legea nr.1593 din 26.12.2002, neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală atrage după sine calcularea unei penalităţi în mărime de 0,1 % din suma datoriei pentru fiecare zi de întîrziere. (2) Penalitatea nu se va calcula pentru perioada aflării la examinare a documentelor privind transferul primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală de la un cont la altul.

Art.17 alin. (4) al aceleiași Legi stipulează expres că termenul de prescripţie extinctivă pentru stingerea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, a penalităţilor aferente acestora şi pentru anularea sumelor plătite în plus înregistrate este de 3 ani.

Articolul 952 Cod civil, în vigoare din 01.03.2019, prevede că penalitatea stabilită de lege nu poate fi exclusă şi nici micşorată anticipat prin acordul părţilor.

Întrucât în termenul legal, Midrigan Ion în calitate de fondator al întreprinderii individuale nu a achitat prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2021-2023 în mărime de 20748 lei, dânsul urmează să achite și penalitatea în sumă de 4492,64 lei.

Colegiul civil respinge argumentul apelantului precum că acțiunea civilă este neîntemeiată dat fiind că dânsul are statut de militar și este asigurat din contul statului și respectiv nu cade sub incidența prevederilor anexei nr.2 al Legii nr. 1593 din 26.12.2022.

În acest sens, Colegiul notează că dispozițiile art.15 din Legea nr.162 din 22.07.2005 cu privire la statutul militarilor,

(1) Militarii beneficiază de dreptul la asistenţă medicală şi la tratament (ambulatoriu şi staţionar) gratuit, acordate din contul statului în subunităţile, unităţile şi instituţiile medico-militare.

(2) În cazurile cînd maladia contractată sau trauma primită de militarul prin contract este legată de încălcarea legislaţiei sau de consumul băuturilor alcoolice ori a substanţelor stupefiante, tratamentul, cu excepţia asistenţei medicale de urgenţă, se achită din cont propriu.

(3) În cazurile în care militarii necesită asistenţă medicală de urgenţă, aceasta li se acordă de orice instituţie medico-sanitară, în conformitate cu legislaţia în vigoare. Dacă asistenţa medicală planificată nu poate fi acordată în instituţiile medico-militare, aceasta se acordă în instituţiile curative civile, cu rambursarea cheltuielilor suportate din contul structurilor militare.

(4) Trimiterea militarilor, în caz de necesitate, la tratament peste hotare se efectuează în modul stabilit de Guvern.

(8) De drepturile prevăzute la alin.(1)-(4) şi (7) beneficiază militarii prin contract care au fost trecuţi în rezervă (retragere): a) clasaţi inapţi pentru serviciul militar, dacă inaptitudinea a fost cauzată de schilodire (rănire, traumă, contuzie) primită sau maladie contractată în timpul îndeplinirii obligaţiilor serviciului militar; b) la atingerea vîrstei-limită de aflare în serviciul militar, dacă aceştia au îndeplinit serviciul militar timp de 20 de ani şi mai mult; c) indiferent de motivele trecerii în rezervă (retragere), cu excepţia cazurilor prevăzute la art.35 alin.(3) lit.e)-g), k) şi o), dacă ei beneficiază de pensie viageră pentru vechime în muncă, stabilită de Casa Națională de Asigurări Sociale, conform legislaţiei în vigoare.

(9) Modul de acordare a asistenţei medicale militarilor şi membrilor familiilor lor în instituţiile medico-militare se stabileşte de Guvern.

Subsecvent, completul de judecată menționează că militarii beneficiază de dreptul la asistenţă medicală şi la tratament (ambulatoriu şi staţionar) gratuit, acordate din contul statului în subunităţile, unităţile şi instituţiile medicomilitare.

Prin urmare, dreptul militarilor de a beneficia de asistență medicală gratuită în instituțiile medico-militare nu este echivalent asigurării medicale gratuite de stat. Astfel, Legea din sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală nu include pe angajații structurilor de forță din Ministerul Apărării și ultimii nu achită primele de asigurare obligatorie de asistență medicală prin contribuție procentuală la salariu, deoarece structurile în cauză dispun de un sistem paralel propriu de acordare a serviciilor medicale în subunităţile, unităţile şi instituţiile medico-militare.

Faptul că apelantul Midrigan Ion în calitate de militar dispune de dreptul de a fi asistat medical gratuit în instituțiile medico-militare și nu achită contribuție procentuală din salariu în favoarea CNAM, nu îl scutește de obligația de a achita prima de asigurare medicală obligatorie, în calitate de fondator al GȚ ”Midrigan I.V.S.Mălăiești”, în mod individual.

Conform art. 31 alin. (2) din Legea nr. 220 din 19.10.2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice şi a întreprinzătorilor individuali, activitatea întreprinzătorului individual se consideră încetată din momentul radierii acestuia din Registrul de stat.

În aceste circumstanțe, dat fiind că până la 31 martie a anului 2023 GȚ ”Midrigan I.V.S.Mălăiești” avea statut ”activ”, deci fondatorul acesteia Midrigan Ion trebuia să se conformeze dispozițiilor legale și să achite prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în termenul stabilit de lege - până la data de 31 martie a anului de gestiune.

Referitor la obligația de achitare a taxei de stat în sumă de 757,21 lei de către Midrigan Ion în contul statului, Colegiul civil notează că potrivit art.85 alin.1 lit.o) Cod procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc: Compania Naţională de Asigurări în Medicină şi agenţiile ei teritoriale (ramurale) – în acţiunile

intentate împotriva persoanelor fizice şi juridice care se eschivează de la achitarea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală.

Potrivit art.98 alin.1 Cod procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Astfel, Agenția Teritorială Centru a CNAM la înaintarea acțiunii în judecată este scutită prin lege de plata taxei de stat, iar dat fiind că acțiunea civilă s-a admis integral, taxa de stat, care în speță constituie 757,21 lei, în contul statului urmează a fi achitată de Midrigan Ion.

Distinct de cele enunțate, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră necesar de a respinge apelul declarat de Midrigan Ion cu menținerea hotărârii Judecătoriei Orhei sediul central din 08 decembrie 2023.

Potrivit art.276^4 alin.4 Cod de procedură civilă, deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.

În conformitate cu dispoziţiile art.385 lit.a), 276^4 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil şi de contencios administrativ,-

d e c i d e:

Respinge apelul declarat de Midrigan Ion.

Menține hotărârea Judecătoriei Orhei sediul central din 08 decembrie 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Agenția Teritorială Centru a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Midrigan Ion privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Preşedintele completului, judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Natalia Costaș** **Ivan Parii**